

VOITOVSKA O. N. Current problems and trends in the development of adult education in the system of continuous education.

The article considers the problems of development of national system of adult education in the system of continuous education. It is shown that increased the importance for man and society continuing education throughout life. The basic tendencies of development of the system of postgraduate pedagogical education. The findings that in Ukraine it is necessary to create a system of adult education as an integral part of the continuous education system.

Keywords: *andragogy, adult education, graduate education, continuing education.*

УДК 372.461:111

Волкова О. А.

ЗМІСТ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ТЕХНОЛОГІВ

У статті розглядається питання відбору змісту навчання англomовного професійно орієнтованого монологічного мовлення студентів напряму підготовки “Хімічна технологія”. Визначаються багаторівнева процедура та принципи відбору змісту навчання англomовного професійно орієнтованого монологічного мовлення (ПОММ) студентів цього напряму підготовки. Аналізуються та описуються компонентний склад змісту навчання англomовного професійно орієнтованого монологічного мовлення та його складові у контексті забезпечення всебічного комплексного розвитку особистості, що має знання, уміння і навички для подальшого самостійного розвитку і вдосконалення. Досліджуються та визначаються: тематика та комунікативні ситуації, найбільш вживані у професійних сферах спілкування майбутніх технологів; ролі, які вони можуть виконувати в залежності від виробничої функції; критерії та джерела відбору текстового і мовного матеріалу для формування англomовної компетентності у професійно орієнтованому монологічному мовленні студентів напряму підготовки “Хімічна технологія”.

Ключові слова: *зміст навчання, англomовне професійно орієнтоване монологічне мовлення, процедура відбору, компонентний склад, критерії відбору, фахівець напряму підготовки “Хімічна технологія”.*

Питанню відбору змісту навчання іншомовного професійно орієнтованого мовлення присвячена значна кількість наукових досліджень таких вчених як Л. Є. Алексеева, Н. Д. Гальскова, Н. І. Гез, С. П. Кожушко, Б. А. Лапидус, Л. О. Максименко, С. Ю. Ніколаєва, Е. И. Пассов, Л. А. Сажко, О. Б. Тарнопольський та інших [1; 2; 3; 6; 7; 9; 10; 11; 12 та ін.].

Проте, на сучасному етапі залишається низка невіршених питань щодо формування англomовної компетентності у ПОММ студентів окремих напрямків підготовки в немовних ВНЗ. По-перше, чинні програми не завжди враховують специфічні проблеми певних напрямів підготовки; по-друге цілі й зміст навчання ПОММ потребують уточнення і оновлення, що, в свою

чергу, потребує розв'язання питання відбору навчального матеріалу з метою оптимізації навчання цього виду мовленнєвої діяльності.

Необхідність уточнення цілей і оновлення змісту навчання ПОММ майбутніх фахівців галузі знань “Хімічна технологія та інженерія” зумовлюється сучасним розвитком наук цієї галузі, методики навчання, її базових і суміжних наук, умовами навчання, розвитком вищої іншомовної професійно-орієнтованої освіти, а також ключовими напрямками державної та міжнародної освітньої політики, які включають [5, с. 3-4, 10-11]: модернізацію змісту й організації освіти на засадах компетентнісного підходу; переорієнтацію змісту освіти на цілі сталого розвитку; забезпечення доступності та неперервності освіти впродовж життя; гуманізацію, екологізацію та інформатизацію системи освіти; впровадження у навчально-виховний процес інноваційних та інформаційно-комунікаційних технологій; розвиток мислення, орієнтованого на стале майбутнє.

Отже, **актуальність** цього дослідження зумовлюється необхідністю оновлення змісту навчання іншомовного ПОММ студентів напряму підготовки “хімічна технологія” з урахуванням ключових напрямків державної та міжнародної освітньої політики.

У контексті професійно орієнтованого навчання майбутніх технологів монологічного мовлення **головною метою** цієї роботи є дослідження, аналіз і визначення процедури, принципів відбору та компонентного складу змісту навчання англomовного ПОММ та його складових.

Слідом за Б. А. Лапідус [3, с. 5] визначатимемо зміст навчання як “сукупність того, що студенти повинні засвоїти з метою досягнення такої якості і такого рівня володіння мовою, які відповідають завданням конкретного навчального закладу”. Це визначення було обране нами, оскільки воно є універсальним і не вимагає уточнення відносно визначення поняття “зміст навчання” в немовному вузі.

Варто зауважити, що в галузі мовної підготовки фахівців навчання буде ефективним за умов максимального наближення змісту, структури і організації курсу навчання до реальних потреб студентів та їх майбутньої професії [1, с. 9]. Основна увага має приділятися оволодінню підмовою певної майбутньої спеціальності студента, навичкам та умінням спілкування з використанням цієї підмови [10, с. 10]. Тому відмінною і специфічною рисою професійно орієнтованого навчання є те, що кожна професійна галузь або спеціальна дисципліна може мати власний курс навчання іноземної мови (ІМ), розроблений відповідно до професійно значущих цілей і характерний лише для цієї галузі або дисципліни [1, с. 14]. Ми погоджуємось з Л. Є. Алексєєвою та О. Б. Тарнопольским, які вважають, що навчання через зміст спеціальних дисциплін (content-based second language instruction) є провідним і ефективним напрямком оптимізації та інтенсифікації процесу навчання студентів професійно орієнтованої іноземної мови (ПОІМ) і пропонують міждисциплінарну побудову курсу

навчання ПОІМ, в змісті навчання якого можуть знайти відображення різні предмети спеціальності [1, с. 14; 12, с. 23].

Визначення компонентів змісту навчання ПОММ студентів напряму підготовки "Хімічна технологія" ми вважаємо доцільним здійснювати за класифікацією О. Б. Тарнопольського і С. П. Кожушко [10, с. 10-11]. Методика рівневого підходу, запропонована О. Б. Тарнопольським і С. П. Кожушко (комунікативний аспект → лінгвістичний аспект → процесуальний та психофізіологічний аспекти), забезпечує реалізацію навчання ПОІМ через зміст спеціальних дисциплін і повністю відповідає ефективній моделі організації навчання ПОІМ, оскільки вона надає можливість формування як професійно орієнтованої мовної і мовленнєвої, так і лінгвосоціокультурної та стратегічної компетенції.

Отже, беручи до уваги дослідження зазначених вище науковців, до компонентів змісту навчання АМПС ми відносимо:

– комунікативний аспект: теми, сфери спілкування, ситуації, комунікативні та соціальні ролі;

– лінгвістичний аспект: мовленнєвий (тексти) та мовний матеріал (фонетичний, лексичний і граматичний);

– процесуальний і психофізіологічний аспект: комплекс знань, навичок і умінь, які характеризують рівень оволодіння ПОІМ як засобом спілкування у міжкультурних ситуаціях.

Якісний добір перелічених вище компонентів має враховувати професійні мовленнєві потреби студентів і забезпечувати належний розвиток професійних мовних, мовленнєвих, лінгвосоціокультурних та навчально-стратегічних знань, навичок і вмінь студентів. Підпорядкованість відбору навчального матеріалу меті розвитку студента як фахівця слугуватиме одночасно і інформативною базою для набуття фахових знань, і основою для підвищенню рівня володіння студента професійно орієнтованою англійською мовою.

Уточнення всіх компонентів змісту навчання ПОММ студентів ми почнемо з відбору тематики та ситуацій спілкування.

О. Б. Тарнопольський і С. П. Кожушко [10, с. 27] вважають, що студентів економічних вузів доцільно навчати "широкій професійно орієнтованій комунікативній компетентності", для того щоб в подальшому вони змогли працювати в різних галузях економіки. Це твердження є слушним і при визначенні тематики змісту навчання майбутніх технологів напряму підготовки "Хімічна технологія", враховуючи той факт, що, по-перше, неможливо заздалегідь визначити місце роботи майбутнього випускника, і по-друге, ОКХ [6] для різних спеціалізацій цього напряму підготовки є однаковим. Згідно ОКХ бакалавр-технолог має володіти низкою базових соціально-особистісних, загальнонаукових та загально-професійних компетентностей. Загально-професійні компетентності бакалавра-технолога включають екологічний аспект і потребують від фахівців базових

уявлень про основи екології, принципи оптимального природокористування й охорони природи, сучасних уявлень про вплив хімічних технологій на стан природного середовища, знань про принципи побудови екологічно чистих виробництв, розуміння екологічних наслідків їх професійної діяльності тощо.

Отже, враховуючи орієнтацію сучасних напрямків освітньої політики на цілі сталого розвитку і екологізації, можна зробити висновок про можливість уніфікації тематики навчання фахівців напряму підготовки "Хімічна технологія" та необхідності внесення (або збільшення кількості) в робочі програми для студентів екологічно орієнтованих тем. Наприклад: 1) Environmental chemistry, 2) Pollution and sources of pollution, 3) Environmental monitoring and protection, 4) Environmental problems caused by chemical industry, 5) Chemicals detrimental to our health, 6) Health hazards connected with chemical industry, 7) Production and utilization of chemical materials, 8) Sustainable development, 9) Advanced chemical materials, 10) Innovations in different branches of chemistry, 11) Modern methods of analyses.

Запропоновані теми охоплюють загальні професійні дисципліни та компетентності студентів, тому будуть цікавими і корисними, оскільки отримані знання вони зможуть застосовувати під час виконання своїх курсових проектів за фахом і у своїй майбутній професійній діяльності.

Наступним етапом відбору змісту навчання є відбір комунікативних ситуацій. Як справедливо зауважила Л. А. Сажко, в процесі навчання студентів бажано використовувати проблемно-комунікативні ситуації, адже саме вони активізують інтелектуальні здібності студента під час пошуку способів розв'язання проблеми [9, с. 61]. Проблема, як форма і засіб наукового пізнання, має бути змістовою основою організації навчального матеріалу, оскільки в ній акумулюються досвід людей в тій чи іншій сфері діяльності, вона є поліпредметною і може об'єднувати кілька розмовних тем [7, с. 137-138]. Ми погоджуємось з Л. О. Максименко [4, с. 168], яка для відбору ситуацій пропонує наступні критерії: професійної спрямованості, тематичності, частотності та інформативності. Для більш ефективного відбору ситуацій О. Б. Тарнопольский і С. П. Кожушко [10, с. 46] вважають за доцільне застосовувати опитування вже працюючих спеціалістів, які у зв'язку з їх професійною діяльністю досить часто потрапляють у ситуації, коли виникає необхідність спілкуватися ІМ на професійні теми.

У чинній Програмі з АМПС [8, с. 11] комунікативна професійно орієнтована ситуація представлена наступними параметрами: 1) місце і час, коли відбувається дія; 2) установи або організації, де відбувається дія; 3) дійові особи; 4) об'єкти навколишнього середовища; 5) події; 6) операції, що виконуються дійовими особами; 7) дискурс, що має місце у рамках ситуації; 8) канали комунікації. Ці параметри потрібно враховувати під час

розробки вправ.

Спілкування завжди відбувається в одній із сфер усного спілкування. У Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти виділяють чотири основні сфери: особисту, публічну, професійну і освітню. Ми погоджуємось з О. Б. Тарнопольським, який зауважує, що, навчаючи ІМ як спеціальності, необхідно вчити студента спілкуватися принаймні в трьох сферах: публічній, професійній і освітній [11, с. 14].

Згідно ОКХ [6, с. 21-32] майбутні технологи зможуть виконувати після закінчення курсу навчання наступні виробничі функції: 1) прогностичну (здійснювати економічний аналіз виробництва базової хімічної продукції); 2) дослідницьку (виконувати хімічні та технічні експерименти); 3) інженерну (вирішувати загальні та спеціальні інженерні задачі); 4) технічну (здійснювати підготовку технічних матеріалів та документів); 5) організаційну (організація виробничого процесу); 6) освітню (проведення занять).

З огляду на перераховані вище параметри ситуацій та враховуючи виробничі функції майбутніх технологів, ми можемо визначити характерні для їх професійної сфери спілкування типові комунікативні ситуації: виступи з презентаціями на міжнародних та онлайн семінарах, конференціях і симпозіумах; обговорення технологічних новинок під час участі у міжнародних виставках і ярмарках; отримання інформації про виробництво або проведення презентації під час відвідання зарубіжних компаній, інститутів або лабораторій; проведення лабораторних занять; обговорення під час продажу або закупівлі хімічної продукції тощо.

В цих мовленнєвих ситуаціях студенти можуть виконувати різні професійні ролі: хіміків, лаборантів, техніків, екологів, інженерів-аналітиків, студентів-стажистів, дослідників, лекторів, постачальників і клієнтів [6, с. 3].

Представлені комунікативні професійно орієнтовані ситуації обумовлюють добір наступного компоненту змісту навчання ПОММ – мовленнєвого (текстового) матеріалу. Добір мовленнєвого матеріалу має проводитись за наступними критеріями: 1) відповідність психологічно-віковим особливостям та інтересам студентів, 2) відповідність напряму підготовки і рівню знань студентів в професійній галузі, 3) насиченість термінологічною лексиною, 4) обсяг тексту, 5) складність тексту, 6) логічна довершеність матеріалу, 7) інформативність та змістовність, 8) автентичність, 9) комунікативна цінність, 10) проблемність і актуальність, 11) мотивуюча здатність.

Джерелом відбору текстового матеріалу з урахуванням його функціональної спрямованості можуть бути підручники на англійській мові з професійних дисциплін (College Chemistry, Chemistry: Matter and Change, Analytical chemistry, Inorganic chemistry, Organic chemistry, Fundamentals of Electrochemistry, Environmental chemistry), наукові та науково-публіцистичні журнали для фахівців хімічної галузі (Journal of American Chemical Society,

Journal of Royal Chemical Society Journal of Organic Chemistry, Tetrahedron Letters, Nature, Angewante Chemie, European Journal of Organic Chemistry), Інтернет-джерела, рекламні та лекційні матеріали. Крім звичайних текстів для навчання ПОММ, варто також застосовувати професійно орієнтовані аудіо- і відеотексти презентацій, реклами та лекцій. Відповідно, це тексти науково-професійного, офіційно-ділового та публіцистичного стилю. Використання текстів різного жанру сприятиме формуванню та розвитку умінь ПОММ студентів.

Відібраний мовленнєвий матеріал слугуватиме основою для конкретизації мовного мінімуму змісту навчання ПОММ майбутніх технологів. Оволодіння мовним матеріалом забезпечить формування мовної компетентності студента, до складу якої входять фонетична, граматична, лексична компетентності та компетентності у техніці читання і письма. Відповідно до загальних вимог методистів [11, с. 83-84; 2, с. 139; 3, с. 26; 10, с. 63 та ін.] до конкретизації змісту лінгвістичних компетентностей, одним з основних критеріїв визначення мовного матеріалу є його мінімізація і поділ на активний та пасивний мінімуми. Активний мінімум включає мовний матеріал, необхідний фахівцям для організації власного висловлювання. Відповідно, до пасивного мінімуму входять мовні одиниці, потрібні для сприйняття і розуміння чужого мовлення.

Добір фонетичного і лексичного мінімуму має здійснюватися на основі визначених професійних тем спілкування і відібраного текстового матеріалу. Обсяг активного і пасивного фонетичного і лексичного мінімуму залежить від кількості годин та насиченості текстів термінологією.

Особливу увагу варто приділити фонетичній правильності мовлення майбутніх фахівців хімічної галузі. Для них адекватне розпізнавання на слух автентичного мовлення та коректне оформлення власного висловлювання має суттєве значення через наявність великої кількості дуже схожих за правописом і вимовою назв різних хімічних елементів, речовин та сполук. Наприклад, *alkane* ['alkem] – алкан, *alkene* ['alki.n] – алкін, *alkyd* ['alkid] – алкід; *chlorine* ['kħ:ri:n] – хлор, *chloride* ['kħ:raid] хлорид, *chlorate* ['kb:reit] – хлорат, *chlorite* ['kb:rlit] – хлорит; *nitrate* ['naitreit] – нітрат, *nitrite* ['naitrait] – нітрит, *nitride* ['nitlid] – нітрид тощо.

Погоджуючись з О. Б. Тарнопольським і С. П. Кожушко [10, с. 58], ми вважаємо недоцільним вирізняти окремо лінгвосоціокультурний і паралінгвістичний компоненти предмета змісту навчання, оскільки вони забезпечуються відібраними і розробленими навчальними матеріалами, і є інтегративною частиною системи, в якій усі компоненти взаємодіють і живлять один одного.

Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити наступні висновки:

– в сучасній методиці викладання іноземних мов і культур, компонентний склад змісту навчання розглядається у контексті забезпечення всебічного комплексного розвитку особистості, яка повинна

мати знання, уміння і навички для подальшого самостійного розвитку і вдосконалення;

– багаторівневу процедуру відбору змісту навчання ПОММ студентів напряму підготовки “Хімічна технологія” доцільно здійснювати на основі рівневого підходу, запропонованого О. Б. Тарнопольским та С. П. Кожушко (комунікативний аспект → лінгвістичний аспект → процесуальний та психофізіологічний аспекти), тому що початок відбору з тематики і ситуацій спілкування забезпечує реалізацію навчання професійно орієнтованої іноземної мови через зміст спеціальних дисциплін. Отже, відбір змісту навчання ПОММ починаємо з визначення тематики та ситуацій найбільш вживаних у професійних сферах спілкування майбутніх технологів; наступним кроком є безпосередньо відбір текстів відповідно визначеній тематиці; далі здійснюємо відбір мовного інвентарю – фонетичного, лексичного та граматичного мінімумів.

– під час відбору змісту навчання професійно орієнтованого монологічного мовлення потрібно враховувати не лише відповідність цілям і завданням курсу професійно орієнтованої англійської мови, а також, відповідність комунікативним професійним потребам, інтелектуальному рівню та інтересам майбутніх фахівців в іншомовному спілкуванні.

Визначення цілей і компонентів змісту навчання ПОММ майбутніх технологів є важливим етапом для подальшого відбору змісту текстів, і мовного матеріалу на їх основі. Результати дослідження особливостей відбору змісту навчання ПОММ є першим кроком на шляху до внесення змін до робочих навчальних програм і розробки нових посібників і підручників, які сприятимуть підвищенню рівня якості навчання майбутніх технологів.

Використана література:

1. *Алексеева Л. Е.* Методика обучения профессионально ориентированному иностранному языку. Курс лекций : [метод. пособ.] / Л. Е. Алексеева. – СПб. : Филологический фак-т СПбГУ, 2007. – 136 с.
2. *Гальскова Н. Д., Гез Н. И.* Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика : учеб. пособие для студ. Лингв, ун-тов и фак. Ин. Яз. Высш. Пед. учеб. заведений / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. – 3-е изд., стер. – М. : Издательский центр “Академия”, 2006. – 336 с.
3. *Лапидус Б. А.* Проблемы содержания обучения языку в языковом вузе / Б. А. Лапидус. – М. : Высшая школа, 1986. – 144 с.
4. *Максименко Л. О.* Зміст навчання професійно спрямованого діалогічного мовлення майбутніх менеджерів невиробничої сфери / Л. О. Максименко // Вісник Київського національного лінгвістичного ун-ту : Серія “Педагогіка та психологія”. – 2010. – Вип. 17. – С. 162-173.
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455/pdf>.
6. Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра галузі знань 0513 “хімічна технологія та інженерія” напряму підготовки 051301 “хімічна технологія” кваліфікації 3119 “технолог” [Електронний ресурс]. / колектив авторів під заг. Керівн. В. І. Голеус. – К. : МОН України (внесено НТУУ “КПІ”), 2012. – 40 с. – Режим доступу : <http://www.xtf.kpi.ua/?q=node/11>
7. *Пассов Е. И.* Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. – 2-е изд. – М. : Просвещение, 1991. – 223 с.

8. Програма з англійської мови для професійного спілкування / [колектив авторів : Г. Є. Бакаєва, О. А. Борисенко, І. І. Зуєнок та ін.]. – К. : Ленвіт, 2005. – 119 с.
9. Сажко Л. А. Цілі та зміст формування іншомовної компетенції у говорінні студентів мовних спеціальностей в умовах глобалізації суспільства / Л. А. Сажко // Вісник Київського національного лінгвістичного ун-ту : Серія “Педагогіка та психологія”. – 2010. – Вип. 18. – С. 55-63.
10. Тарнопольський О. Б. Методика обучения английскому языку для делового общения : учебное пособие / О. Б. Тарнопольский, С. П. Кожушко. – К. : Ленвит, 2004. – 192 с.
11. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : навчальний посібник / О. Б. Тарнопольський. – К. : Фірма “ІНКОС”, 2006. – 248 с.
12. Тарнопольський О. Б. Навчання через зміст, змістовно-мовна інтеграція та іншомовне занурення у викладанні іноземних мов для професійних цілей у немовних вишах / О. Б. Тарнопольський // Іноземні мови. – 2011. – Вип. 3. – С. 23-27.

References :

1. Alekseeva L. E. Metodika obuchenija professional'no orientirovannomu inostrannomu jazyku. Kurs lekcij : [metod. Posob.] / L. E. Alekseeva. – SPb. : Filologicheskij fak-t SpbGU, 2007. – 136 s.
2. Gal'skova N. D. , Gez N. I. Teorija obuchenija inostrannym jazykam. Lingvodidaktika i metodika : ucheb. Posobie dlja stud, lingv. Un-tov i fak. In. jaz. Vyssh. Ped. Ucheb. Zavedenij / N. D. Gal'skova, N. I. Gez. – 3-e izd., ster. – M. : Izdatel'skij centr “ Akademiya”, 2006. – 336 s.
3. Lapidus B. A. Problemy soderzhanija obuchenijazyku v jazykovom vuze / B. A. Lapidus. – M. : Vysshaja shkola, 1986. – 144 s.
4. Maksymenko L. O. Zmist navchannya profesiyno spryamovanoho dialohichnoho movlennya maybutnikh menedzheriv nevyrobnychoyi sfery / L. O. Maksymenko // Visnyk Kyyivs'koho natsional'noho linhvistychnoho un-tu : Seriya “Pedahohika ta psykholohiya”. – 2010. – Vyp. 17. – S. 162-173.
5. Natsional'na stratehiya rozvytku osvity v Ukrayini na 2012–2021 roky [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455/pdf>.
6. Osvitn'o-kvalifikatsiyna kharakterystyka bakalavra haluzi znan' 0513 “khimichna tekhnolohiya ta inzheneriya” napryamu pidhotovky 051301 “khimichna tekhnolohiya” kvalifikatsiyi 3119 “tekhnoloh” [Elektronnyy resurs] / kolektyv avtoriv pid zah. Kerivn. V. I. Holyeus. – K. : MON Ukrayiny (vneseno NTUU “KPI”), 2012. – 40 s. – Rezhym dostupu : <http://www.xtf.kpi.ua/?q=node/111>
7. Passov E. I. Kommunikativnij metod obuchenija inozazychnomu govoreniju. – 2-e izd. – M. : Prosveshhenie, 1991. – 223 s.
8. Prohrama z anhliys'koyi movy dlya profesiynoho spilkuvannya / [kolektyv avtoriv : H. Ye. Bakayeva, O. A. Borysenko, I. I. Zuyenok ta in.]. – K. : Lenvit, 2005. – 119 s.
9. Sazhko L. A. Tsili ta zmist formuvannya inshomovnoyi kompetentsiyi u hovorinni studentiv movnykh spetsial'nostey v umovakh hlobalizatsiyi suspil'stva / L. A. Sazhko // Visnyk Kyyivs'koho natsional'noho linhvistychnoho un-tu : Seriya “Pedahohika ta psykholohiya”. – 2010. – Vyp. 18. – S. 55-63.
10. Tarnopol'sky O. B. Metodyka obuchenyya anhlyyskomu yazyky dlya delovoho obshchenyya : uchebnoe posobyie / O. B. Tarnopol'sky, S. P. Kozhushko. – K. : Lenvyt, 2004. – 192 s.
11. Tarnopol's'ky O. B. Metodyka navchannya inshomovnoyi movlennyevoyi diyal'nosti u vyshchomu movnomu zakladi osvity : navchal'nyy posibnyk / O. B. Tarnopol's'ky. – K. : Firma “ІНКОС”, 2006. – 248 с.
12. Tarnopol'sky O. B. Navchannya cherez zmist, zmistovno-movna intehratsiya ta inshomovne zanurennya u vykladanni inozemnykh mov dlya profesiynykh tsiley u nemovnykh vyshakh / O. B. Tarnopol'sky // Inozemni movy. – 2011. – Vyp. 3. – S. 23-27.

Волкова О. А. Содержание обучения англоязычной профессионально ориентированной монологической речи будущих технологов

В статье рассматривается вопрос отбора содержания обучения англоязычной профессионально ориентированной монологической речи студентов направления подготовки

“Химическая технология”. Определяются многоуровневая процедура и принципы отбора содержания обучения профессионально ориентированной монологической речи студентов данного направления подготовки. Анализируются и описываются компонентный состав содержания обучения профессионально ориентированной монологической речи и его составляющие в контексте обеспечения всестороннего комплексного развития личности, имеющей знания, умения и навыки для дальнейшего самостоятельного развития и совершенствования. Исследуются и определяются: тематика и коммуникативные ситуации, чаще всего применяемые в профессиональных сферах общения будущих технологов; роли, выполняемые ими в зависимости от производственной функции; критерии и источники отбора текстового и языкового материала для формирования англоязычной компетентности в профессионально ориентированной монологической речи студентов направления подготовки “Химическая технология”.

Ключевые слова: содержание обучения, профессионально ориентированная монологическая речь, процедура отбора содержания обучения, компонентный состав, критерии отбора, специалист направления подготовки “Химическая технология”.

VOLKOVA O. A. Content of teaching English profession-oriented monologue speech to future technologists.

The article deals with the problems of content selection for teaching English profession-oriented monologue speech to students specialized in Chemical Technology. The multi-level procedure and principles of content selection for teaching profession-oriented monologue speech to students studying in this field have been defined. The component structure of the content for teaching profession-oriented monologue speech and its constituents have been analyzed and described in the context of comprehensive and integrated development of the person that has knowledge and skills for further self-development and improvement. The topics and communicative situations often used in professional spheres of future technologists, the roles they perform depending on their production function, the criteria and sources of text and language material selection for teaching English profession-oriented monologue speech to students specialized in Chemical Technology have been investigated and determined.

Keywords: content of teaching, profession-oriented monologue speech, process of content selection, content components, criteria for content selection, specialist in the field of chemical technology.

УДК 378.091.33-021.464

Дерев'янка О. В.

МОТИВАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА-МЕХАНІКА

У статті визначено сутність мотивації професійного самовдосконалення майбутнього інженера-механіка як складової його готовності до професійної діяльності, надані умови для її розвитку. Виділені напрямки ефективного впливу на процес розвитку мотивації професійного самовдосконалення майбутніх фахівців технічних спеціальностей.

Ключові слова: майбутній інженер-механік, професійна діяльність, мотивація, професійне самовдосконалення.